

Sygn. akt: III AUa 672/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak (spr.)

SSA Iwona Szybka

Protokolant: stażysta Paulina Działońska

po rozpoznaniu w dniu 23 listopada 2012 r. w Łodzi

sprawy **R. A.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych III Oddziałowi w W.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku z dnia 1 lutego 2012 r., sygn. akt: VI U 889/11;

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu – Sądowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 672/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym Wyrokiem Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Płocku oddalił odwołanie ubezpieczonego R. A. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddziału w W. z dnia 17 czerwca 2011 roku, którą to decyzją organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Sąd Okręgowy ustalił w rozpoznawanej sprawie, że R. A. (urodzony (...)) w dniu 24 maja 2011 roku złożył w organie rentowym wniosek o emeryturę. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE. W okresie od 1 stycznia 2008 roku do 31 maja 2011 roku był zatrudniony w firmie (...) na podstawie umowy zawartej na czas określony. Stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron. Następnie z dniem 2 czerwca 2011 r. ubezpieczony ponownie został zatrudniony w tej samej firmie na czas nieokreślony i stosunek trwa nadal.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd pierwszej instancji uznał, że R. A. nie spełnia warunków do przyznania mu prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), gdyż w dacie wydania

decyzji nie rozwiązał stosunku pracy. Ponadto nie rozwiązał stosunku pracy w dacie złożenia wniosku oraz w dacie rozprawy.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżony został apelacją ubezpieczonego w całości. Apelacja zarzuca zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodu i przyjęcie, że powodowi nie należy się prawo do emerytury, gdyż w dacie wydania decyzji miał zawartą umowę o prace i nie rozwiązał stosunku pracy. Powołując się na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie prawa do emerytury, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd pierwszej instancji. W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że w chwili składania wniosku o emeryturę rozwiązał umowę o prace i spełniał warunek niepozostawania w jakimkolwiek zatrudnieniu. To, że w trakcie postępowania nawiązał stosunek pracy nie powinien mieć zdaniem skarżącego wpływu na przyznanie mu emerytury, podnosząc, iż spełnił także inne warunki, od których zależy prawo do emerytury.

Sąd Apelacyjny w Łodzi zważył, co następuje: apelacja jest uzasadniona i skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Ubezpieczony ubiega się o emeryturę na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.). W myśl tego przepisu Ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy, to jest w dniu 1 stycznia 1999 roku osiągnęli:

1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz

2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn). Dodatkowe warunki, od których zależy prawo do świadczenia zostały określone w ustępie 2 art. 184 powołanej ustawy. Stosownie do treści tego przepisu emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem. Wszystkie warunki, o których mowa wyżej, to jest określone w art. 184 ust. 1 i ust. 2, muszą być spełnione łącznie. Niespełnienie chociażby jednego z nich pozbawia ubezpieczonego prawa do świadczenia. Z treści przytoczonego przepisu wynika, że osoby urodzone po 31 grudnia 1948 roku mogą przejść na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym, według zasad obowiązujących przed wejściem w życie ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, z późn. zm.), o ile warunki dotyczące ogólnego stażu ubezpieczenia oraz wymaganych okresów pracy w szczególnych warunkach osiągnęli do 1 stycznia 1999 roku (data wejścia w życie ustawy). Natomiast wymagany według dotychczasowych przepisów wiek emerytalny mogą osiągnąć później, a prawo do emerytury, po spełnieniu warunków z art. 184 ust. 1 ustawy, nabywają po osiągnięciu wymaganego wieku i rozwiązania stosunku pracy w przypadku osób będących pracownikami. Ubezpieczony osiągnął wiek 60 lat uprawniający do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w szczególnych warunkach w dniu 1 czerwca 2011 roku. Przed tą datą złożył w organie rentowym wniosek o przyznanie prawa do świadczenia, wskazując we wniosku, że pozostaje w stosunku pracy, który rozwiąże się 31 maja 2011 roku. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury, uznając że ubezpieczony nie spełnił warunku z art. 184 ust. 1 pkt 1 cytowanego przepisu, to jest nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Organ rentowy bowiem zakwestionował świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione ubezpieczonemu przez pracodawcę i odmówił zaliczenia do prac w szczególnych warunkach okresu od 14 sierpnia 1970 roku do 31 grudnia 1998 roku, w którym to okresie ubezpieczony pracował na stanowisku mechanika samochodów ciężarowych w Przedsiębiorstwie Usług (...) w M.. Według świadectwa pracy z dnia 1 czerwca 2001 roku w tym czasie „wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie samochodów ciężarowych, to jest prace wymienione w wykazie A Dział XIV pkt 16 rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku” (akta ZUS t. I k. 18). Organ rentowy powołując się na odrębne świadectwo wykonywania pracy zaliczanej do I kategorii zatrudnienia, wystawione ubezpieczonemu 31 maja 2001 roku, podniósł że świadectwo to nie spełnia wymogów formalnych, gdyż nie wskazuje rodzaju prac

wykonywanych przez ubezpieczonego oraz nie powołuje zarządzenia resortowego. W związku z takim stanowiskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczony przed sądem, po wniesieniu odwołania od decyzji, zgłosił świadków na okoliczność charakteru pracy wykonywanej przez niego w spornym okresie. Sąd dopuścił dowód z zeznań zgłoszonych świadków, a następnie z urzędu dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu techniki samochodowej na okoliczność, czy z uwagi na charakter napraw i tabor samochodowy ubezpieczony musiał wykonywać pracę w kanale remontowym i w jakim wymiarze średnio w dni robocze. Mimo przeprowadzenia tych dowodów sąd pierwszej instancji w swoich ustaleniach faktycznych całkowicie je pominął i nie dokonał ich oceny. Sąd Okręgowy nie wyjaśnił w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku przyczyn pominięcia tych dowodów. Jedynie można się domyślać, że przyczyną takiego stanu rzeczy było uznanie przez ten sąd, iż ubezpieczony nie spełnił innej przesłanki, od której zależy prawo do świadczenia, a zatem zbędnym było ustalanie, czy ubezpieczony legitymuje się 15-letnim okresem pracy w szczególnych warunkach. Takie stanowisko sądu, przyjęte w domyśle, byłoby uzasadnione gdyby ubezpieczony rzeczywiście nie spełnił warunku, o którym mowa w art. 184 ust. 2 in fine powoływanej wyżej ustawy. Tymczasem, według ustaleń faktycznych sądu pierwszej instancji, w dniu osiągnięcia przez ubezpieczonego wieku 60 lat nie pozostawał on w stosunku pracy. Zawarcie przez ubezpieczonego, po złożeniu wniosku o przyznanie emerytury na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nowego stosunku pracy nie pozbawia go prawa do emerytury, o ile spełnia inne warunki ustawowe, od których prawo to zależy. Sąd Okręgowy nie dokonał ustaleń faktycznych co do spełnienia przez ubezpieczonego innych warunków, od których zależy prawo ubezpieczonego do emerytury. Zatem w okolicznościach przebiegu postępowania w przedmiotowej sprawie należy dojść do wniosku, że nie została rozpoznana istota sporu. Sąd Apelacyjny nie może w tych warunkach dokonać własnych ustaleń faktycznych na podstawie materiału zgromadzonego przed sądem pierwszej instancji w trybie art. 382 k.p.c., gdyż to prowadziłoby do pozbawienia stron jednej instancji (por. wyrok SN z dnia 11 lipca 2007 r., III UK 20/07, OSNP 2008/17-18/264).

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny w Łodzi, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, bowiem nie rozpoznano istoty sprawy. O kosztach postępowania za drugą instancję Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 108 § 2 k.p.c.